

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2022 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2022 r. w (...)

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) (...) z siedzibą w K.

przeciwko R. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 23 czerwca 2021r , sygn. akt (...)

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 4.050zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Małgorzata Mazurkiewicz – Talaga

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 maja 2020 r. powód (...) (...) wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych B. G., W. G. i R. S. na rzecz powoda kwoty 88.925,44 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej (...) i (...) punktów procentowych od 20 maja 2020 r. do dnia zapłaty, zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 4.983,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 20 maja 2020 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż pozwani B. G. i W. G., a także z tytułu poręki pozwany R. S. zawarli z powodem umowę pożyczki nr (...). Pozwani zobowiązani byli spłacać raty pożyczki zgodnie z harmonogramem spłat, jednakże nie wywiązywali się z ciążącego na nich obowiązku.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 21 września 2020 r., następnie sprostowanym w dniu 16 października 2020 r., zobowiązano pozwanych aby w terminie dwóch tygodni od doręczenia tego nakazu zapłacili solidarnie powodowi kwotę 93.909,04 zł wraz z odsetkami w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej (...) i (...) punktów procentowych, nie więcej jednak niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 88.925,44 zł za okres od 14 maja 2020 r. do dnia zapłaty, ustawowymi za opóźnienie od kwoty 4.983,60 zł od 14 maja 2020 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 8.313 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika albo wnieśli w tym terminie do tut. Sądu sprzeciw.

Sprzeciw od ww. nakazu zapłaty wywiódł pozwany R. S. i wniósł o oddalenie powództwa w całości, o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych oraz o zwolnienie pozwanego od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu wskazał m. in., iż to zaniedbanie powoda w zakresie badania zdolności kredytowej wszystkich pozwanych wywołało negatywne konsekwencje dla pozwanego R. S., którego sytuacja majątkowa nigdy nie zezwalała na podjęcie spłaty pożyczki w wysokości zaciągniętej przez pozwanych B. G. i W. G., albowiem nie powinno mieć miejsca udzielenie poręczenia na kwotę ponad 160.000 zł przez osobę, która miesięcznie zarabia 3.000 zł i posiada na utrzymaniu schorowaną matkę.

Zarządzeniem z dnia 25 lutego 2021 r. stwierdzono, iż wydany w sprawie nakaz zapłaty stał się prawomocny w stosunku do pozwanych B. G. i W. G. od dnia 25 grudnia 2020 r. (k. 126)

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 1 kwietnia 2021 r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanego R. S. na rzecz powoda kwoty 88.925,44 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej (...) i (...) punktów procentowych, od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, solidarnie z B. G. i W. G., przy czym solidarność ta wynika z prawomocnego w stosunku do B. G. i W. G. nakazu zapłaty, wydanego przez tut. Sąd w dniu 21 września 2020 r., zasądzenie od pozwanego R. S. na rzecz powoda kwoty 4.983,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, solidarnie z B. G. i W. G., przy czym solidarność ta wynika z prawomocnego w stosunku do B. G. i W. G. nakazu zapłaty, wydanego przez tut. Sąd w dniu 21 września 2020 r. oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano m.in., iż ocena zdolności wszystkich kredytowej uczestników umowy została przeprowadzona w sposób prawidłowy, ponadto strona pozwana nie wskazała w jakim zakresie nastąpiło zaniedbanie powoda. Powód przypomniał, że na dzień zawarcia umowy pożyczki pozwany zatrudniony był w pełnym wymiarze etatu na czas nieokreślony od dnia 3 września 1984 r., a zatem uzyskiwał stały dochód. Co więcej nie istnieje u powoda, a ponadto na całym rynku ubezpieczeń oferta ubezpieczeniowa na wypadek zaprzestania spłaty przez pożyczkobiorcę. (k. 131-133)

Na rozprawie w dniu 9 czerwca 2020 r. pozwany wniósł o to by w razie uwzględnienia roszczenia powoda rozłożyć zasądzone świadczenie na raty w kwocie po 200-300 zł miesięcznie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego **R. S.** na rzecz powoda kwotę 93.909,04 zł wraz z odsetkami:

- w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej (...) i (...) punktów procentowych, nie więcej jednak niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie, od kwoty 88.925,44 zł za okres od dnia 14 maja 2020 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 4.983,60 zł, za okres od dnia 14 maja 2020 r. do dnia zapłaty, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że odpowiedzialność pozwanego w powyższym zakresie jest solidarna z odpowiedzialnością B. G. i W. G. wynikającą z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 21 września 2020r. w sprawie o sygnaturze (...) Sądu Okręgowego w (...) oraz zasądził od pozwanego rzecz powoda kwotę 10.113 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 5.417 zł złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Powód (...) (...) z siedzibą w K. (dawniej (...) (...) z siedzibą w K.) prowadzi – w formie spółdzielni – działalność w zakresie czynności bankowych.

W dniu 2 marca 2018 r. powód zawarł z pozwanymi B. G. i W. G. umowę pożyczki nr (...), mocą której na wniosek pozwanych z dnia 26 lutego 2018 r. udzielił pozwanym pożyczki konsumpcyjnej przeznaczonej na finansowanie bieżących potrzeb konsumpcyjnych.

Umowa pożyczki została zawarta na okres od 2 marca 2018 r do 2 marca 2028 r., a jej całkowita kwota wynosiła 100.000 zł.

Oprocentowanie pożyczki ustalono jako zmienne i na dzień zawarcia umowy wynosiło 7,90 % w skali roku. Pożyczka oprocentowana była według zmiennej stopy referencyjnej (...) wynoszącej na dzień zawarcia umowy 1,50 %, powiększonej o marżę (...) w wysokości 6,40 punktu procentowego.

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosiła 12,72 %, a całkowita kwota do zapłaty w dniu zawarcia tejże umowy wynosiła 160.945,18 zł.

Splata pożyczki następować miała w miesięcznych ratach, płatnych bez wezwania w terminach i kwotach wskazanych w harmonogramie spłaty pożyczki, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy.

Zabezpieczeniem pożyczki była umowa indywidualnego ubezpieczenia na sumę ubezpieczenia 100.000 zł.

Powód, w przypadku stwierdzenia, że warunki udzielenia pożyczki nie zostały dotrzymane, zastrzegł sobie nadto możliwość wypowiedzenia umowy pożyczki z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia po upływie okresu wypowiedzenia całej pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności.

W umowie pożyczki ustalono, iż każdy pożyczkobiorca wystawi i wręczy (...) w chwili zawierania umowy weksel in blanco, opatrzony klauzulą „nie na zlecenie” lub inną równoznaczną jako zabezpieczenie terminowej spłaty pożyczki. W przypadku nieterminowej spłaty pożyczki (...) miał prawo wypełnić weksle, opatrzyć je datą i miejscem płatności i przystąpić do ich realizacji do sumy odpowiadającej zadłużeniu.

Zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczki pozwani zobowiązani byli spłacać raty pożyczki każdego 2-go dnia miesiąca.

Przedmiotowa umowa pożyczki została poręczona przez pozwanego R. S. w tym samym dniu.

Integralną część umowy pożyczki z dnia 2 marca 2018 r. stanowił „Regulamin udzielania kredytów i pożyczek konsumenckich w (...)”.

W wykonaniu umowy kredytu (...) postawił do dyspozycji pozwanych umówioną kwotę pieniężną.

Pozwani początkowo wywiązywali się z obowiązku terminowej spłaty rat kredytu.

Wobec braku spłaty udzielonej pozwanym pożyczki powód pismami z dnia 4 lutego 2020 r. złożył pozwanym B. G. i W. G. oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Pismem z tego samego dnia powód poinformował pozwanego R. S. o złożeniu wyżej wymienionym oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Powód poinformował, iż kwota zadłużenia na dzień 4 lutego 2020 r. wynosi 4.756,97 zł, a ponadto codziennie naliczają się odsetki karne w wysokości zgodnej z zawartą umową pożyczki.

W treści powyższych pism powód poinformował pozwanych o możliwości ubiegania się o restrukturyzację zadłużenia poprzez złożenie stosownego wniosku nie później niż w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania zawiadomienia.

Wobec braku zapłaty zaległości w terminie, tj. w związku z upływem 30-dniowego terminu wypowiedzenia umowy, powód pismami z dnia 6 marca 2020 r., wezwał pozwanych do spłaty należności z tytułu umowy nr (...) w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego wezwania. Powód poinformował wówczas, iż kwota zadłużenia na dzień 6 marca 2020 r. równa jest 91.838,17 zł oraz że codziennie naliczają się odsetki karne w wysokości zgodnej z zawartą umową pożyczki.

Pismem z dnia 5 października 2020 r. skierowanym do (...) P., pozwany R. S. złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu.

W treści tego wniosku pozwany skazał, że w chwili podpisywania poręczenia działał w mylnym przekonaniu, że: zdolność kredytowa osób otrzymujących pożyczkę jak i pozwany R. S. została w prawidłowy sposób sprawdzona przez pożyczkodawcę oraz że zostało ustalone, iż pozwany jest w stanie poręczyć pożyczkę, a także że w przypadku niedokonania spłaty pożyczki przez pożyczkobiorców uruchomione zostanie zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia pożyczki.

W piśmie z dnia 9 października 2020 r. powód poinformował pozwanego m. in., iż ocena zdolności kredytowej wszystkich uczestników umowy została przeprowadzona w sposób prawidłowy, zabezpieczeniem spłaty zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki było uposażenie z polisy na życie, tj. tylko w sytuacji śmierci pożyczkobiorcy oraz że (...) dopuszcza zarzut wprowadzenia pozwanego w błąd przez pożyczkobiorcę, jednakże odpiera zarzut świadomego wyzysku ze strony kasy.

Niespornym było i to, że pozwany poza przedmiotowym zobowiązaniem zaciągnął u powoda jeszcze dwie pożyczki – jak wskazał na kwoty 7.000zł i 20.000zł. Wedle jego zeznań uzyskane kwoty przekazał p. G.. Obecnie z tego tytułu spłaca comiesięcznie raty w kwocie 500zł. Sytuacja taka trwa od około 3 lat.

Pozwany odbył w okresie ostatnich kilku lat po jednej wizycie u psychiatry i psychologa. Wizyty te były związane z tym, iż czuł się zestresowany działaniami jego przełożonej w pracy. Nie wskazywał podczas wizyt na jakiegokolwiek inne dolegliwości. Podjął osobiście decyzje o niekontynuowaniu terapii. W chwili poręczania umowy świadczył pracę w elektrociepłowni. Miał umowę na czas nieokreślony. Zarabiał około 2.800zł miesięcznie. Stosunek pracy zakończył się w roku 2019. Aktualnie pozwany nie pracuje albowiem zrezygnował z ostatniego miejsca zatrudnienia. Mieszka wraz z matką. Ma wyższe wykształcenie.

Zgodnie z treścią art. 244 § 1 k.p.c. za dokumenty urzędowe należy traktować takie, które sporządzone są w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania i stanowią one dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Na zasadzie art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód jedynie tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Autentyczność dokumentów prywatnych i urzędowych oraz prawdziwość treści dokumentów urzędowych nie była kwestionowana przez żadną ze stron w oparciu o treść art. 232 k.p.c. w zw. z art. 252 k.p.c. i art. 253 k.p.c. Także Sąd nie znalazł podstaw do tego, aby uczynić to z urzędu. Tym samym okazały się one przydatne w sprawie, stając się podstawą powyższych ustaleń faktycznych.

Ponadto, okoliczność, że żadna ze stron nie kwestionowała treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwoliła na potraktowanie tych kopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Zeznania pozwanego Sąd uznał za spontaniczne, jednakże niespójne i częściowo niewiarygodne. Pozwany wskazał, iż udzielił poręczenia z uwagi na wieloletnią znajomość z B. G., licząc na jej uczciwość, natomiast sam nie wiedział co czyni. Pozwany wskazał, iż nie miał świadomości jakie konsekwencje niesie za sobą umowa poręczenia oraz że w razie niewypłacalności kredytobiorców będzie on zobowiązany do spłaty pożyczki. Jednocześnie w dalszej części swoich zeznań przyznał, iż samodzielnie zaciągnął jeszcze dwie pożyczki, także u powoda, które spłaca, co do których nie było wymagane poręczenie innych osób. Co do tych umów nie podnosił też jakoby nie rozumiał treści swoich działań. Nie można również nie zauważyć, iż pozwany jest osobą wykształconą, wykonującą obowiązki w administracji przez wiele lat. Treść jego wypowiedzi świadczy o tym, iż posiada umiejętność logicznego myślenia i kojarzenia faktów.

Na rozprawie w dniu 9 czerwca 2021 roku Sąd, oddalił wnioskowany przez pozwanego dowód z opinii biegłego sądowego z dziedziny psychiatrii, mając na względzie, iż dowód ten byłby nieprzydatny dla rozstrzygnięcia sprawy, a jego przeprowadzenie spowodowałoby jedynie nieuzasadnioną zwłokę w jej rozpoznaniu. Sąd uznał zatem, że

możliwym było rozstrzygnięcie sporu na podstawie przeprowadzonych dowodów z dokumentów oraz przesłuchania stron ograniczonego do przesłuchania strony pozwanej. Nie można nie zauważyć, iż wniosek ten winien być złożony już w sprzeciwie a wbrew twierdzeniom pełnomocnika miał on już wiedzę co do wzmiankowanych wyżej wizyt powoda przy sporządzaniu sprzeciwu. Tak wprost wynika z zeznań pozwanego i pośrednio z zaświadczenia na k. 148. opatrzonego datą 12.04.2021r. Nadto wskazać należy, iż nawet bez wiedzy specjalistycznej można ustalić, iż przedstawione dokumenty medyczne nie implikują w żaden sposób też przedstawionych w piśmie na k. 144 w zakresie ewentualnych zaburzeń, które miałyby wystąpić u pozwanego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zawarta pomiędzy powodem a pozwanymi B. G. i W. G. umowa pożyczki stanowi w istocie umowę kredytu konsumenckiego w rozumieniu art. 3 ust. 1-3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. (...) nr (...) poz. (...) ze zm.). Przepis art. 78a (...) stanowi z kolei, iż przepisy ustawy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie. Jednocześnie zgodnie z art. 2 powołanej wyżej ustawy o kredycie konsumenckim, ustawę stosuje się także do umów o kredyt konsumencki, który spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia swojemu członkowi.

Nie budziła żadnych wątpliwości Sądu legitymacja procesowa bierna pozwanego w niniejszym postępowaniu. Pozwany ponosi bowiem odpowiedzialność za zobowiązania wynikające z umowy pożyczki nr (...) z dnia 2 marca 2018 r. jako poręczyciel. Zgodnie bowiem z art. 876 § 1 k.c., przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Z kolei jak stanowi art. 879 § 1 k.c., o zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika. Jednocześnie stosownie do brzmienia przepisu art. 881 k.c., w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny.

Na podstawie art. 69 ust. 1 (...), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Oznacza to, że na powodzie ciążył obowiązek przekazania kredytobiorcom określonej kwoty, na kredytobiorcach zaś (i odpowiednio na pozwanym jako poręczycielu) spoczywało zobowiązanie zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

W ocenie Sądu, przedstawione przez powoda dokumenty, a przede wszystkim poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia umowy pożyczki nr (...) z dnia 2 marca 2018 r., w sposób jednoznaczny wskazują, że żądane przez niego roszczenie zostało uzasadnione zarówno co do zasady, jak i co do wysokości.

Zgodnie z treścią art. 75 Prawa bankowego, w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu. Termin wypowiedzenia, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi trzydzieści dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy – siedem dni.

W treści umowy pożyczki zastrzeżono, iż w przypadku stwierdzenia, że warunki udzielenia pożyczki nie zostały dotrzymane, powód uprawniony był do wypowiedzenia umowy pożyczki z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia po upływie okresu wypowiedzenia całej pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności.

Wypowiedzenie umowy pożyczki nastąpiło pismami z dnia 4 lutego 2020 r., z uwagi na niedotrzymanie przez pożyczkobiorców warunków umowy. Wypowiedzenie umowy kredytu nastąpiło w czasie, kiedy zadłużenie kredytobiorców wynosiło 4.756,97 zł. W piśmie tym wskazano na trzydziestodniowy termin wypowiedzenia liczony od

daty doręczenia pisma, po upływie którego wypowiedzenie stało się skuteczne. To skutkowało z kolei postawieniem w stan natychmiastowej wymagalności zadłużenia pożyczkobiorców – i odpowiednio pozwanego.

W świetle przedłożonych przez stronę powodową dokumentów nie budziło wątpliwości Sądu, że powód w wystarczający sposób wykazał, co składa się na należność główną, a także która wartość związana jest z odsetkami umownymi, karnymi. Pozwany w złożonych w toku niniejszego postępowania pismach procesowych nie sformułował natomiast konkretnych zarzutów zmierzających do merytorycznego przeciwstawienia się wysokości i zasadności roszczenia powoda, natomiast wykazywał swoją nieświadomość co do konsekwencji zawarcia umowy poręczenia, na zaburzenia psychiczne oraz bezzwzględną wiarę w uczciwość kredytobiorców.

W ocenie Sądu nie ulega więc wątpliwości, iż roszczenie strony powodowej było uzasadnione co do swej istoty.

Odnosząc się do twierdzeń pozwanego wskazać należy, iż nie przedstawił on przekonujących argumentów co do tego, iżby powód wprowadził go w błąd lub miał miejsce wyzysk. Teza o tym, że pozwany nie był świadomy znaczenia czynności których dokonuje nie została poparta żadnymi dowodami i jest w istocie gołosłowna. Przeczą temu nawet zeznania pozwanego albowiem po początkowych twierdzeniach jakoby nie zawierał innych umów poza przedmiotową, przyznał w końcu, że zawarł z powodem jeszcze dwie inne umowy i ma świadomość, że należy spłacać należności określone w umowach. Przedstawiona przez stronę pozwaną dokumentacja medyczna również nie świadczy o tym, by pozwany miał jakiegokolwiek deficyty uzasadniające tezę, iż nie jest on w stanie zrozumieć definicji pojęcia poręczenia. Przy dołożeniu minimum staranności, nawet osoba, która w odróżnieniu od przypadku pozwanego, nie ma wyższego wykształcenia, jest bowiem w stanie zrozumieć przedmiotowe pojęcie. Stąd też nie można uznać, iżby pozwany skutecznie uchylił się od skutków złożonego oświadczenia woli. Dodać wypada, iż także teza o tym, iż powód nie dokonał prawidłowej analizy zdolności kredytowej pozwanego jest gołosłowna, tym bardziej, iż pozwany w chwili zawierania umowy pozostawał w stosunku pracy na czas nieokreślony. Z tym samym powodów na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut naruszenia zasad współżycia społecznego albowiem nie ma podstaw uznać by pozwany był osobą niedoświadczoną, pozbawioną braku świadomości co do swych decyzji.

W ocenie Sądu roszczenie odsetkowe również zasługiwało na uwzględnienie w całości.

O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 359 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w chwili zawarcia umowy pożyczki z dnia 2 marca 2018 r, zgodnie z którym odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Z kolei zgodnie z obowiązującym wówczas brzmieniem § 2⁽¹⁾ powyższego artykułu, maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego (...) (odsetki maksymalne). Wobec powyższego za zasadne uznano roszczenie powoda o zapłatę odsetek umownych od kwoty 88.925,44 zł w wysokości dwukrotności stopy procentowej kredytu lombardowego (...) i (...)punktów procentowych od 20 maja 2020 r. do dnia zapłaty. Z tych samych względów za zasadne uznano roszczenie w zakresie odsetek umownych zwykłych w kwocie 2.850,79 zł i odsetek umownych karnych wyliczonych za okres od dnia, w którym powinna nastąpić spłata pożyczki do dnia sporządzenia pozwu w kwocie 2.132,81 zł. Z kolei o odsetkach ustawowych za opóźnienie od stanowiącej sumę dwóch powyższych kwoty 4.983,60 zł orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c.

Mając zatem na uwadze, iż roszczenie powoda należało uznać za uzasadnione, orzeczono jak w punkcie 1. sentencji wyroku, zastrzegając jednocześnie, iż odpowiedzialność pozwanego w tym zakresie jest solidarna z odpowiedzialnością B. G. i W. G. wynikającą z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 21 września 2020 r. w sprawie o sygnaturze I(...) Sądu Okręgowego w (...)(art. 881 k.c.).

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty. Zgodnie z art. 320 k.p.c., w szczególności uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. Rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia

zasądnionego świadczenia jest możliwe tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądnionego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 stycznia 2013 roku, sygn. akt (...)). W niniejszej sprawie Sąd nie dopatrzył się szczególnie uzasadnionego wypadku, o którym mowa w cytowanym przepisie. Ponadto wskazać należy, iż pozwany nie wykazał należyście swojej aktualnej sytuacji materialnej i życiowej. Nadto nie można również nie zauważyć, iż aktualnie pozostaje bez pracy i – jak oświadczył – z ostatniej zrezygnował albowiem mu nie odpowiadała. Zdaniem Sądu istotne jest też i to, że pozwany pomimo tego, że otrzymał odpis pozwu i nakaz zapłaty kilka miesięcy temu, nie dokonał żadnej wpłaty na rzecz powoda; nie podjął także żadnych działań w celu ewentualnego zrestrukturyzowania długu u powoda.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2. sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany, który zaskarżając go w całości podniósł zarzuty:

-naruszenia prawa procesowego, tj. art. 232kpc w zw. z art. 278kpc, art. 205¹²par.2 kpc oraz 6 kpc poprzez niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego, a nadto art. 233 par. 1 kpc poprzez dokonanie błędnej oceny materiału dowodowego i w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń faktycznych. Pozwany zarzucił także naruszenie art. 320kpc i art. 102kpc poprzez uznanie, że sytuacja zdrowotna i finansowa pozwanego nie uzasadnia dostatecznie zarówno rozłożenia świadczenia należnego powodowi na raty ani nie obciążania go kosztami procesu;

- naruszenia prawa materialnego, tj. art. 5 kc, art. 58 par.1 i 2 kc poprzez jego niezastosowanie i nierozpoznanie istoty sprawy w zakresie nieważności poręczenia, art.82kc poprzez jego niezastosowanie, art. 84 i 86kc poprzez ich błędną wykładnię, art. 388kc poprzez jego niezastosowanie oraz art. 70 ust.1 ustawy prawo bankowe poprzez jego błędną wykładnię.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o rozpoznanie na podstawie art. 380kpc postanowienia Sądu O. oddalającego wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny psychiatrii oraz o przeprowadzenie tego dowodu w postępowaniu apelacyjnym, a w konsekwencji o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, zasądzenia od powoda kosztów postępowania oraz nieobciążanie pozwanego kosztami procesu w całości.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny wskazuje, że zaskarżony wyrok wydany został w dniu 23 czerwca 2021r, zaś apelacja została wniesiona w dniu 29 lipca 2021r. Środek zaskarżenia rozpoznawany był zatem na podstawie przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 4 lipca 2019r o zmianie ustawy –Kodeks postępowania cywilnego oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2019r poz. 1469), które weszły w życie w dniu 7 listopada 2019r. Zgodnie z art. 374kpc w brzmieniu nadanym mu powołaną ustawą, sąd II instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację, albo zachodzi nieważność postępowania. Żadna ze stron nie zgłosiła wniosku o przeprowadzenie rozprawy, a Sąd Apelacyjny uznał, że jej przeprowadzenie nie jest konieczne, dlatego apelacja została rozpoznana na posiedzeniu niejawnym.

Sama zaś apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd odwoławczy podzielił poprawne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, jako mające oparcie w zebranych materiale dowodowym, ocenionym bez obraży art. 233 par.1 kpc, to jest zgodnie z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego.

Motywy zaskarżonego wyroku, tak w sferze dowodowej, faktycznej jak i prawnej ujęte zostały w sposób jasny i wyczerpujący, a przez to poddający się kontroli instancyjnej. Nie zachodziła potrzeba uzupełniania postępowania dowodowego na etapie postępowania apelacyjnego w zakresie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego wnioskowanego przez stronę pozwaną, albowiem nie miał on, jak słusznie ocenił sąd I instancji w świetle zgromadzonego materiału dowodowego istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, dlatego na podstawie art. 235¹ kpc został przez sąd odwoławczy pominięty.

Wbrew treści zarzutów podnoszonych w apelacji, Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że powód dokonał rzetelnej oceny zdolności kredytowej zarówno kredytobiorców jak i poręczyciela, który na potrzeby zawarcia umowy przedłożył wszystkie żądane dokumenty, m.in. zaświadczenie o zatrudnieniu i uzyskiwanych dochodach, a w deklaracji składanej jako poręczyciel, będąc świadomy odpowiedzialności karnej przedstawił wydatki i obciążenia jakie ponosi. Dane te podlegały weryfikacji przez powoda zgodnie z przyjętymi standardami, stąd brak jest podstaw do stwierdzenia, że działania powoda były nieprofesjonalne. Całkowicie dowolny jest podnoszony w apelacji zarzut jakoby pozwany w dacie udzielania poręczenia nie osiągał zarobków na poziomie przekraczającym 3.000zł, albowiem z przedłożonego na użytek zawieranej umowy zaświadczenia o zarobkach wynika, że uzyskiwał wynagrodzenie na poziomie 4.779,25 zł brutto, co daje kwotę 3.267,58zł netto. Jak wynika z ustaleń sądu I instancji pozwany pozostawał w dobrych kontaktach z pożyczkobiorcą i w dacie udzielenia poręczenia nie powoływał się na istnienie jakichkolwiek przeszkód formalnych, a tym bardziej na brak świadomości skutków wynikających z zawartej umowy. Pozwany już wcześniej podpisywał tego rodzaju umowy, stąd jego twierdzenie na użytek niniejszego procesu, że podpisując się pod treścią oświadczenia o udzieleniu poręczenia nie miał świadomości konieczności ewentualnej spłaty pożyczki oraz, że w związku z tym został wprowadzony w błąd jest pozbawione racjonalnego uzasadnienia, tym bardziej, że aż do momentu wypowiedzenia umowy na tego rodzaju zarzutów nie podnosił.

Jako bezzasadne należało również ocenić nie poparte żadnymi wiarygodnymi dowodami twierdzenia pozwanego, iż w dacie zawierania umowy stan jego zdrowia psychicznego uniemożliwiał mu świadome podjęcie decyzji, albowiem jak sam zeznał nie leczył się psychiatrycznie w związku z problemami finansowymi wynikającymi z zaciągniętych zobowiązań wobec powoda, a wizyta u psychiatry, u której leczenia nie kontynuował spowodowana była jego problemami na tle mobbingu w pracy. Wobec braku stwierdzenia u pozwanego zaburzeń psychicznych, które stwarzałyby konieczność badania jego zdolności do podejmowania czynności prawnych jego twierdzenia, że ze względu na przeszkody wynikające z jego stanu zdrowia psychicznego nie był świadomy skutków zawartej umowy należało uznać za bezpodstawne i nieudowodnione. Tym samym, jak trafnie uznał sąd I instancji, nie zachodziła potrzeba przeprowadzania dowodu z opinii biegłego psychiatry.

Brak jest podstaw do uznania, że zaskarżony wyrok wydany został z naruszeniem zasad współzycia społecznego, albowiem pozwany świadomie podjął decyzję o poręczeniu kredytu, zaś jego sytuacja finansowa w dacie udzielania poręczenia była stabilna. Całkowicie dowolnym zaś jest twierdzenie, że zawarta umowa naruszała godność osobistą pozwanego oraz równość stron bez wskazania okoliczności, które takie stanowisko mogłyby uzasadniać. Nie zachodziła również konieczność stosowania art. 388kc, albowiem brak było przesłanek do uznania, iż powód wykorzystał niedoświadczenie pozwanego. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że pozwany już wcześniej był aktywnym uczestnikiem czynności związanych z udzielaniem pożyczek i poręczeń, stąd jego twierdzenia o braku doświadczenia i świadomości skutków wynikających z zawartej umowy należało uznać za całkowicie bezpodstawne. Nie zachodziła również podstawa do zastosowania art. 82kc, albowiem pozwany nie udowodnił, że w dacie udzielania poręczenia znajdował się w stanie wyłączającym świadome wyrażenie woli i podjęcie decyzji.

Sąd Apelacyjny w całości podziela stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, iż brak było podstaw do rozłożenia świadczenia na raty, albowiem pozwany w żaden sposób nie wykazał, iż w stosunku do niego zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek pozwalający na zastosowanie art. 320kpc.

Z powyższych względów apelacja pozwanego jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlegała oddaleniu w myśl art. 385kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 par.1 i 3 kpc w zw. z art. 108 par.1 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Sąd Apelacyjny nie znalazł uzasadnionych podstaw do zastosowania art. 102kpc, albowiem pozwany znając motywy rozstrzygnięcia i decydując się na złożenie środka odwoławczego winien mieć świadomość obowiązku zwrotu przeciwnikowi poniesionych przez niego kosztów celowej obrony.

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

Umieściła w Portalu Informacyjnym:

Sekretarz sądowy

Anna Sobczak

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.